

HOZZÁSZÓLÁS MITCHELL A. ORENSTEIN „GLOBÁLIS NYUGDÍJPOLITIKA” CÍMŰ CIKKÉHEZ

Az Esély 2017/6. számában Nyilas Mihály fordításában megjelent egy jelentős amerikai nyugdíjgazdász 2008-ban írt cikke a globális nyugdíjpolitikáról. Számunkra a legfontosabb téma: a Világbank szerepe a kötelező magánnyugdíj-rendszer (röviden: manyu) bevezetésében, többek között Magyarországon. Emlékeztetőül, 1994 körül sok közgazdász és politikus azt hitte, hogy a manyu bevezetése jelentősen segítené a transzformációs válság okozta nyugdíjválság megoldását. A World Bank (1994) kötet jelentősen megerősítette ezt az irányt, és a volt szocialista országok között elsőként 1998-ban Magyarország bevezette a manyut. Később a Világbank szakértői is felismerték a manyu hátrányait: az áttérés alatt adósságfinanszírozás esetén ideiglenesen (40 évig?) növeli a kimutatott államadósságot, az eszmei számla bevezetésével – áttérési költségek vállalása nélkül – hasonló ösztönzők alkalmazhatók.

A cikk fordításában azonban két dolog zavaró. 1) A fordító nem jelezte, hogy a cikk jelene múlt időbe került. Mint ismert, 2010 végén Orbán Viktor – demokráciában szokatlan erőszakkal – visszakényszerítette a manyu tagjainak (a dolgozók 70 százalékanak) zömét a tiszta tb-rendszerbe, és a 2012-es alaptörvény meg is tiltotta a vegyes nyugdíjrendszer újbóli létrehozását. Egyébként a 2008-ban kibontakozó nemzetközi pénzügyi és gazdasági válság számos kelet-közép-európai országot a manyu időleges vagy végleges bezárására készítette. Ez a körülmény értelemszerűen hiányzik az eredeti angol cikkből. 2) A volt szocialista országokban a magyar közgazdászok egy csoportja élen járt a Világbankkal folytatott vitában, és ennek leghatásosabb dokumentumára, Augusztinovics Mária vezetésével írt cikkekre (2002) egy 2008-ban írt könyvében maga Orenstein is hivatkozik.

Fontosnak tartottam, hogy ezt a kiegészítést rövid hozzászólásomban a fordító helyett megtegyem.

Simonovits András

Hivatkozás

Augusztinovics, M. –coordinator– Gál, R.I. – Matits, Á. – Máté, L. – Simonovits, A. – Stahl, J. , (2002): „The Hungarian Pension Reform Before and After the 1998 Reform”, Chapter 1 In: *Pension Reform in Central and Eastern Europe*, Vol. I (ed. by Fultz, E.) 25–93.

Orenstein, M.A. (2008): *Privatizing Pensions: The Transnational Campaign for Social Security Reform*. Princeton, Princeton UP.